

TYDZIEŃ ZIEM ODZYSKANYCH

POLSKA ZACHODNIA

PRZEWODNIK PO LITERATURZE
DOTYCZĄCEJ ZAGADNIEN ZIEM ODZYSKANYCH
ORAZ STOSUNKÓW POLSKO-NIEMIECKICH

WYDAWNICTWO ZACHODNIE
POZNAŃ 1947

50

TYDZIEŃ ZIEM ODZYSKANYCH

POLSKA ZACHODNIA

PRZEWODNIK PO LITERATURZE
DOTYCZĄCEJ ZAGADNIEŃ ZIEM ODZYSKANYCH
ORAZ STOSUNKÓW POLSKO-NIEMIECKICH

WYDAWNICTWO ZACHODNIE
POZNAŃ 1947

46017

01-109

Dolnośląska Biblioteka Publiczna
we Wrocławiu

14301-100236729

01
Pol

~~450.196~~

016: 908 + 32

22954

PRZEDMOWA

Dwa lata mijają od czasu, gdy objęliśmy w posiadanie prastare ziemie piastowskie nad Odrą i Nisą. Dwa lata wyczerpanej pracy nad zasiedlaniem, zagospodarowaniem i odbudową zniszczeń spowodowanych wojną. W pracy tej, której istotą było i jest ściśle zespolenie Ziemi Odzyskanych z macierzą, nie zabrakło ludzi pióra, którzy wiedzę swą i talent wprzęgli w służbę wielkiej idei.

„Przewodnik“ niniejszy ma być przeglądem najważniejszych pozycji naszego dorobku w dziedzinie wydawnictw poświęconych problematyce Ziemi Odzyskanych. Nie ograniczono się przy tym wyłącznie do Ziemi Odzyskanych, objęto „Przewodnikiem“ również zagadnienia stosunków polsko-niemieckich oraz problemy Niemiec współczesnych. Wychodzący przy tym z założenia, że fakt powrotu Polski nad Odrę i Nisę oznacza głęboki zwrot w naszej polityce i nakazuje nam szczególną uwagę zwracać na to, co się dzieje za naszą granicą zachodnią, a zarazem poznać dokładnie stosunki polsko-niemieckie, zarówno w przeszłości jak i w czasach obecnych.

Pominięto w „Przewodniku“ obszerny dział literatury związanej z cierpieniami Narodu Polskiego w czasach okupacji niemieckiej oraz wspomnienia i pamiątki z przeżyć więźniów obozów koncentracyjnych.

*Zachodni
Komitet Dziennikarski*

SPIS RZECZY

	Str.
Przedmowa	3
Część I. Ziemie Odzyskane. Przeszłość — Teraźniejszość — Przyszłość	5
Część II. Polska-Niemcy. Zagadnienia Niemiec współczesnych	18
Część III. Czasopisma poświęcone problematyce Ziem Odzy- skanych	26
Skorowidz	28

I. ZIEMIE ODZYSKANE

PRZESZŁOŚĆ — TERAŹNIEJSZOŚĆ — PRZYSZŁOŚĆ

- ✓ 1. BARYCZ H. **Rola Polaków w Uniwersytecie Wrocławskim**. Wrocław 1946, Senat Akademicki Uniwersytetu i Politechniki. s. 35.
Praca wykazuje dawne i ścisłe związki łączące Uniwersytet Wrocławski z Polską.
- ✓ 2. BARYCZ H. **Ślązacy w polskiej kulturze umysłowej na tle polsko-śląskich związków duchowych w przeszłości**. Wrocław 1946. Książnica Atlas. Seria: Oblicze Ziem Odzyskanych. s. 71, 1 nlb.
Wkład Śląska do ogólnopolskiego dorobku kulturalnego w różnych okresach od czasów najdawniejszych do lat ostatnich. Wyraźnie występują ścisłe związki polsko-śląskie nawet w okresach zdecydowanej polityki germanizacyjnej na Śląsku.
- ✓ 3. BEDNORZ Z. **Od Opola do Wrocławia**. Warszawa 1946. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane. s. 55.
W 11 reportażach zawarte obserwacje odradzającego się życia na polskim już Śląsku Opolskim. Dużo tam jeszcze cieni, lecz nie brak i blasków, rokujących potężny rozwój tej ziemi.
- 2 4. BEDNORZ Z. **Śląsk wierny Ojczyźnie**. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 78.
Książka wydana po raz pierwszy w roku 1943 jako druk konspiracyjny. Autor maluje upartą walkę ludu śląskiego w jego wiernym trwaniu przy polskości.
- ✓ 5. CZEKAŃSKA M. **Z biegiem Odry**. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 136, 22 ilustr., 1 mapka.
Barwnie i żywo opisane Ziemie Odzyskane: Śląsk, Ziemia Lubuska i Pomorze Zachodnie. Specjalne rozdziały poświęcono Odrze. Książka odznaczona pierwszą nagrodą na konkursie Polskiego Związku Zachodniego. Dobrze dobrane ilustracje uzupełniają bogatą treść.
6. DROŹDŹ Z. i MILCZAREK WŁ. **Zakochani w Pomorzu**. Warszawa 1945. „Czytelnik”. s. 38, ilustr.
Reportaż z podróży krajoznawczej odbytej przez autorów w okresie, gdy „zachód był dziki”, a mimo to pełen uroczego piękna. Bogato ilustrowany.
- 2 7. GEDE T. **Co nam dają Ziemie Zachodnie?** Warszawa 1946. „Książka”. s. 38.
Gospodarcze znaczenie Ziem Odzyskanych dla Polski. Wykład popularny zaopatrzony w liczne tablice i wykresy.

8. GOLÍŃSKI L. i FENIKOWSKI F. **Odra szumi po polsku**. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 54.
Zbiorek wierszy, będących wyrazem refleksji na temat powrotu Polski na dawny szlak piastowski.
9. GÓRSKI K. **Krótkie dzieje Prus Wschodnich**. Warszawa 1946. P. Z. W. S. s. 92, 1 mapka. (Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane).
Losy Prus Wschodnich, a zwłaszcza ich stosunku do Polski na przestrzeni dziejów, w ujęciu doskonałego znawcy tematu.
10. GRABSKI W. J. **Polska nad Niszą, Odrą i Pasłęką**. Lignica 1945. s. 77.
Znany pisarz omawia powrót Polski nad Odrę i Nisę oraz doniosłość tego dziejowego wydarzenia.
11. GRABSKI W. J. **Saga o Jarlu Broniszu. Część I: Zrękowiny w Upsali. Część II. Śladem Wikingów. Część III. Rok 1000**. Poznań 1946. Księgarnia Drukarni św. Wojciecha. s. 342, 413, 457.
Powieść z czasów Bolesława Chrobrego na tle polityki skandynawskiej wielkiego króla. Dwie pierwsze części zapowiadanej większej całości. Bohaterem powieści jest rycerska postać Bronisza. Akcja toczy się u ujścia Odry.
12. GUSTOWSKI L. **Polska a Pomorze Odrzańskie. Zarys historyczny**. Warszawa 1946. P. Z. W. S. Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane. s. 148.
Związki historyczne, etniczne, geograficzne i gospodarcze Pomorza Odrzańskiego z Polską, przedstawione popularnie. Książka napisana żywo, uwydatnia nasze prawa do tych ziem.
13. HARTLEB K. **Mikołaj Kopernik**. Toruń 1946. Księgarnia Naukowa. Biblioteka Toruńska. s. 51, 1 tabl.
Zwięzła biografia wielkiego Polaka i astronoma, napisana sugestywnie i żywo. Przed oczami czytelnika przesuwają się życie Mikołaja Kopernika, od wczesnej młodości oraz rozwój jego badań naukowych i odkryć.
14. HELSZTYŃSKI ST. **W piastowskich grodach Pomorza Zachodniego**. Szczecin 1946. Nakł. Komitetu I Obchodu „Trzymamy straż nad Odrą”. s. 70, 1 nlb.
Broszura z serii wydanej z okazji uroczystości „Trzymamy straż nad Odrą”. Autor opisuje liczne pamiątki piastowskie na Pomorzu Zachodnim, których nie zdołali zniszczyć wysiłki germanizacyjne.
15. IZDEBSKI Z. **Rzeka Odra. Zagadnienie prawa narodów**. Katowice 1946. Instytut Śląski. („Polski Śląsk”, seria II, 1). s. 38.
Autor omawia problem rzeki Odry z punktu widzenia prawa międzynarodowego, a w związku z tym również szereg problemów granicznych.
16. JELENIA GÓRA, **szkic historyczny. Z archiwów miejskiego i kościelnego w Jeleniej Górze**. Jelenia Góra 1946. Archiwum Kościelne. s. 31, 1 tabl.
Na dokumentach archiwalnych oparty krótki zarys historii Jeleniej Góry i jej piastowskich pamiątek.

- ✓ 17. **KACZMARCZYK Z. Krótkie dzieje Śląska w wiekach średnich (do r. 1526).** Warszawa 1946. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria historyczna. s. 87.
Zwężelę i popularne ujęcie dziejów średniowiecznych Śląska wykazują nierozzerwalne więzy łączące tę starą piastowską dzielnicę z resztą Polski.
- ✓ 18. **KAMIŃSKI M. Skąły użyteczne Dolnego i Górnego Śląska.** Katowice 1946. Instytut Śląski. (Zagadnienia gospodarcze Śląska. Seria II, nr 1). s. 40.
Geograficzno-gospodarczy opis skał użytecznych Śląska, wykazujący ich znaczenie dla gospodarki polskiej.
- ✓ 19. **KIEŁCZEWSKA M. O podstawy geograficzne Polski.** Z 16 mapkami. Poznań 1946. Praca Instytutu Zachodniego Nr 10. s. 146, 16 mapek.
Autorka wykazuje, operując elementami geograficznymi, że obecny układ granic Polski, oparty o system wodny Odry i Wisły, stwarza korzystne warunki rozwoju, w przeciwstawieniu do Polski przedwrześniowej.
- ✓ 20. **KIEŁCZEWSKA M. i GRODEK A. Odra-Nisa, najlepsza granica Polski.** Wyd. III. Z 5 mapkami. Poznań 1946. Prace Instytutu Zachodniego Nr 1. s. 67, 1 nlb.
Znaczenie Ziem Odzyskanych dla Polski z punktu widzenia geograficznego i gospodarczego. Praca wykazuje walory nowej granicy zachodniej, oraz ścisłą łączność ziem nowych z dawnymi.
- ✓ 21. **KLAFKOWSKI A. Podstawy prawne granicy Odra-Nisa na tle umów Jaltańskiej i Poczdamskiej.** Poznań 1947. Instytut Zachodni. Biblioteka „Przeglądu Zachodniego”. s. 100.
W oparciu o gruntowną analizę umów Jaltańskiej i Poczdamskiej z punktu widzenia prawa międzynarodowego, wykazuje autor nienaruszalność naszej granicy zachodniej.
22. **KOLAŃCZYK K. i RUSIŃSKI W. (oprac). Polacy na Ziemi Lubuskiej i na Łużycach przed rokiem 1939. Tajny memoriał niemiecki.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. Biblioteczka Ziemi Lubuskiej. Nr 1. s. 96.
Odnaleziony i obecnie wydany tajny memoriał niemiecki dowodzi niezbitości siły żywiołu polskiego i polskości Ziem Odzyskanych. Niemiecki autor memoriału wskazuje na niebezpieczeństwo rozprzestrzeniania się elementu polskiego na tych ziemiach.
- ✓ 23. **KOLIPIŃSKI J. Możliwości gospodarcze nowej Polski.** Poznań 1946. Polski Związek Zachodni. s. 21.
W popularny i bardzo sugestywny sposób przedstawiona struktura gospodarcza Polski po przyłączeniu Ziem Odzyskanych.
24. **KONDRACKI J. Pomorze. Szkic geograficzny.** Warszawa 1946. Państwowe Wydawnictwo Książek Szkolnych. Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria Geograficzna. s. 48.
Popularnie ujęty zarys geografii Pomorza z uwzględnieniem części terytoriów nowo do Polski przyłączonych.

- ✓ 25. **Kościoty i kaplice Jeleniej Góry.** B. m. w. 1946. Archiwum Kościelne. s. 40, 8 tabl.
Luźne kartki z dziejów kościołów i kaplic jeleniogórskich.
- 2 26. **KOSTRZEWSKI J. Prasłowiańszczyzna. Żarys dziejów i kultury Słowian.** Z 68 ryc. i mapkami. Poznań 1946. Księgarnia Akademicka. s. 164. 1 nlb.
Zasłużony badacz naszej prehistorii kreśli w sposób zajmujący i przystępny dzieje najdawniejsze Słowiańszczyzny.
- 2 27. **KOWALSKI T. Relacja Ibrahima Ibn Jakuba z podróży do krajów słowiańskich w przekazie Al-Bekriego.** Wydał, wstępem i przekładem opatrzył... Kraków 1946. Polska Akademia Umiejętności s. 162, 12 tabl.
Znana szeroko i jedna z nielicznych relacji o Słowianach, opatrzona wyczerpującym i wszechstronnym komentarzem najwybitniejszych naszych znawców przedmiotu.
- ✓ 28. **KRASZEWSKI T. Były i będą nasze.** Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 32.
Fragmenty z dziejów polskości Ziem Odzyskanych napisane żywo i barwnie. Nasz dotychczasowy wkład w odbudowę tych ziem i zadania czekające nas w przyszłości.
29. **KRYGOWSKI B. i ZAJCHOWSKA ST. Ziemia Lubuska. Opis geograficzny i gospodarczy.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. Biblioteczka Ziemi Lubuskiej Nr 2. s. 287, 5 mapek, 4 tabl.
Obszerny i wszechstronny opis Ziemi Lubuskiej pozwala na zorientowanie się w tym, cośmy na tej części Ziem Odzyskanych zastali zarówno w zakresie warunków naturalnych jak kulturalnych.
30. **KWIATKOWSKI E. Budujemy nową Polskę nad Bałtykiem.** Warszawa 1945. Państwowy Instytut Wydawniczy. s. 55, 1 mapka.
Twórca Gdyni i niestrudzony pionier w dziedzinie myśli i czynu morskiego kreśli w sposób sugestywny wizję naszego miejsca nad Bałtykiem, oraz cele naszej polityki morskiej.
- 2 31. **LEHR-SPLAWIŃSKI T. O pochodzeniu i praojczyźnie Słowian.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. Prace Instytutu Zachodniego Nr 2. s. 238.
Wybitny językoznawca daje syntezę wyników dotychczasowych badań odnośnie pochodzenia i najdawniejszych siedzib plemion słowiańskich.
- 2 32. **LESZCZYCKI ST. Geograficzne podstawy Polski współczesnej.** Poznań 1946. Narodowy Instytut Postępu. s. 23.
Krótka charakterystyka najważniejszych elementów geograficznych Polski w nowych granicach.
33. **Łużycom wolność.** Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 76.
Książka jest pracą zbiorową, zawierającą szereg artykułów poświęconych zagadnieniom łużyckim.
- ✓ 34. **MALECZYŃSKA E. Polskie tradycje naukowe i uniwersyteckie Wrocławia.** Wrocław 1946. Instytut Śląski. „Polski Śląsk.” Seria II, Nr 3. s. 26.

Broszura odkrywa nieznanne prawdy o polskich tradycjach naukowych stolicy Śląska Dolnego. Czytelnik dowiaduje się, jak bujnie kwitła tam polska kultura w ciągu wieków.

35. MAŁŁEK K. **Jutrznia Mazurska na gody**. Wydanie III uzupełnione i poprawione. Olsztyn 1946. Instytut Mazurski. s. 62.
Tekst z nutami starożytnej uroczystości mazurskiej zwanej „Jutrnią na Gody”.
36. MAŁŁEK K. **Plon, czyli dożynki na Mazurach. Materiały do widowiska ludowego**. Olsztyn 1946. Instytut Mazurski.
Oparty na mazurskich zwyczajach ludowych obraz sceniczny dożynek.
37. MANTEUFFEL T. **Słowiańszczyzna pierwotna**. Kraków 1946. S. Kamiński. Biblioteka Historyczna Nr 1. s. 41, 2 nlb.
Popularnie przedstawione dzieje Słowiańszczyzny.
- 37a **Materiały informacyjne Biura Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych**. Zesz. 1. Kraków 1946. s. 34, 1 mapka.
Treść: Wyniki spisu z 17. V. 1939 w odniesieniu do Ziem Odzyskanych. Uwagi wstępne. Powierzchnia i zaludnienie. Podział zawodowy ludności. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych i leśnych. Książka zawiera zbiór zwiezłych i wyczerpujących wiadomości statystycznych o Ziemiach Odzyskanych.
38. MĘCLEWSKI E. **Ziemie Odzyskane — Odzyskani ludzie**. Poznań 1946. Polski Związek Zachodni. s. 19.
Broszura propagandowa P. Z. Z., będąca próbą ujęcia istoty i doniosłości faktu powrotu Polski na Ziemie Odzyskane.
39. MELCER W. **Wyprawa na Odzyskane Ziemie**. Warszawa 1945. Biblioteka Społeczno-Naukowa. s. 47.
Reportaż propagandowy z szeregu ważniejszych miejscowości Ziem Odzyskanych.
40. MIECZYŃSKI T. **Gleby i wytwórczość b. Prus Wschodnich. Załącznik do „Mapy gleb b. Prus Wschodnich”** (zob.) Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki. s. 60, 2 mapki.
Szczegółowa i wyczerpująca analiza gleb b. Prus Wschodnich, oraz wytwórczość tego regionu.
41. MIŁOBĘDZKI Z. **Ziemia Lubuska**. Zarys gospodarczy 14 powiatów Ziem Odzyskanych włączonych do wojew. poznańskiego. Poznań 1945. Izba Przemysłowo-Handlowa. s. 27.
Zwiezły informator, zawierający najważniejsze wiadomości odnośnie gospodarki Ziemi Lubuskiej.
42. MITKOWSKI J. **Pomorze Zachodnie w stosunku do Polski**. Z 5 mapkami. Poznań 1946. Instytut Zachodni. s. 233. (Prace Inst. Zach. Nr 6).
Obszerne studium dziejów stosunku Pomorza Zachodniego do Polski. Wykazuje ścisły związek tych ziem z resztą Polski. W zakończeniu „Genealogia książąt Pomorza Zachodniego” i obszerna bibliografia.
43. KRZYŻAGÓRSKA J. **Elbląg**. B. m. w. 1946. Związek Gospodarczy Miast Morskich. Monografia miast morskich. s. 10.

44. MAŁEK P. **Łąba na Pomorzu Zachodnim**. B. m. w. 1946. Zw. Gosp. Miast Morskich. Monografie j. w. s. 5, 1 nlb.
45. MAŁEK P. **Ujście (Postomin) na Pomorzu Zachodnim**. B. m. w. 1946. Zw. Gosp. Miast Morskich. Monografie j. w. s. 11.
46. PASZKOWSKA-JEŻOWA K. **Kamień na Pomorzu Zachodnim**. B. m. w. 1946. Zw. Gosp. Miast Morskich. Monografie j. w. s. 9.
47. STRĄBSKI ST. **Sopot**. B. m. w. 1946. Zw. Gosp. Miast Morskich. Monografie j. w. s. 6.
48. WIEŁOPOLSKI A. **Tolknicko nad Zalewem Wiślanym**. B. m. w. 1946. Zw. Gosp. Miast Morskich. Monografie j. w. s. 9, 1 nlb.
Nr. Nr. 43—48 stanowią drobne monografie szeregu miast odzyskanego przez Polskę wybrzeża morskiego. Wydane z inicjatywy Zw. Gospodarczego Miast Morskich.
49. MRÓZ L. **Sprawa lasów Pomorza Wschodniego**. Opracowanie dyskusyjne. Gdańsk—Bydgoszcz—Szczecin 1946. Instytut Bałtycki. s. 57.

Monografia lasów b. Prus Wschodnich, stanowiącą próbę bilansu objęcia gospodarstwa leśnego przez Polskę.

- 2 50. NOSEK S. **Słowianie w pradziejach ziem polskich**. Z 14 mapkami i 132 ryc. w tekście. Kraków 1946. „Pomoc i urzędnictwa szkolne”. s. 166, 1 nlb. 1 tabl.
Książka napisana bardzo interesująco i przystępnie, omawia zagadnienia pochodzenia, rozmieszczenia i kultury tych głównie plemion słowiańskich, które utworzyły naród polski.
- V 51. OGRODZIŃSKI W. **Dzieje piśmiennictwa śląskiego**. Tom I. Katowice—Wrocław 1946. Instytut Śląski. Pamiętnik Instytutu Śląskiego. Seria II, Nr 4. s. 214.
Historia literatury śląskiej od czasów najdawniejszych do w. XIX. Z treści: Literatura ludowa; Średniowiecze; Epoka humanizmu; Epoka reformacji i kontrreformacji; Epoka Lompy i Stalmacha. W dodatku materiały biograficzne, oraz obszerny indeks nazwisk.
- V 52. **O lewy brzeg Odry**. W opracowaniu M. Kielczewskiej, L. Glucka i Z. Kaczmarczyka pod redakcją Z. Wojciechowskiego. Poznań 1946. Instytut Zachodni. (Prace Instytutu Zachodniego Nr 5). s. 36.
Studium zachodniej granicy Polski przeprowadzone pod kątem widzenia potrzeby korektury obecnej linii granicznej.
- 2 52a OLSZEWICZ B. **O naprawę nazewnictwa geograficznego Ziem Odzyskanych**. Bydgoszcz 1946. Instytut Bałtycki s. 13, 2 alb.
Autor stwierdza, że „na polu nazewnictwa geograficznego Ziem Odzyskanych jest źle” i wylicza szereg nonsensów, których dopuściliśmy się, repolonizując dawne polskie nazwy.
53. OSMAŃCZYK E. **Walka jest zwycięska**. (Poezje). Katowice 1945. Instytut Śląski. (Współcześni pisarze Śląska Nr 1. s. 59).
Zbiorek poezji znanego pisarza i publicysty, zrodzonych w walce z Niemcami i z radości zwycięstwa.
- V 54. **Odzyskane ziemie — odzyskani ludzie**. Z współczesnych zagadnień Ziem Odzyskanych. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 133, 2 nlb.

Zbiór artykułów poświęconych zagadnieniom powrotu Ziem Odzyskanych do Polski — oraz potrzebom i zadaniom, jakie ten fakt dziejowy przed nami stawia.

- ✓ 55. **O ziemię polskie na zachodzie.** Poznań 1945. Woj. Urząd Informacji i Propagandy. s. 48, 1 mapa.
Spis treści: 1. Granica Państwa a wewnętrzny rozwój Polski. 2. Walczymy o powrót Śląska do Polski. 3. Szeroki dostęp do morza. 4. Prusy Wschodnie — czołówka Niemczyzny nad Bałtykiem. 5. Na Zachód. 6. Wnioski. Broszura wydana dla żołnierzy W. P. dla ułatwienia zorientowania się w dokonywujących się przemianach.
56. PISKORSKI CZ. **Zabytki Piastowskiego Szczecina.** Szczecin 1946. Polskie Pismo i Książka. s. 24.
57. PIWARSKI K. **Dzieje Gdańska w zarysie.** Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki. s. 308.
Autor kreśli dzieje Gdańska od czasów zamierzczłych do chwili agresji niemieckiej w r. 1939. Stwierdza okresy wierności Gdańska do Rzeczypospolitej Polskiej, a zarazem wskazuje na niezmienny antagonizm żywiołu niemieckiego do polskiego. Książka napisana przystępnie i żywo.
- 57a PIWARSKI K. **Dzieje Prus Wschodnich w czasach nowożytnych.** Bydgoszcz 1946. Instytut Bałtycki. s. 384 (Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Pomorze).
Wyczerpująca historia Prus Wschodnich, a właściwie dzieje polskości i związków Prus Wschodnich z Polską.
- ✓ 58. PIWARSKI K. **Historia Śląska w zarysie.** Katowice—Wrocław 1947. Instytut Śląski. s. 448.
Pierwsza w naszej literaturze historycznej praca, obejmująca całość dziejów Śląska. Przeznaczona dla szerokich rzesz czytelników, napisana żywo, daje przegląd zmiennych losów tej perły ziem polskich.
- ✓ 59. POLLAK R. **Rola ziem zachodnich w polskiej kulturze.** Poznań 1946. Polski Związek Zachodni. s. 15.
Broszura wydana w cyklu publikacji P. Z. Z. wykazuje, jak wielkim był wkład Ziem Odzyskanych w ogólnopolski dorobek kulturalny.
- ✓ 60. ROGALSKI A. **Akcja kulturalna na Ziemiach Odzyskanych.** Podstawy, założenia i plan realizacyjny. Poznań 1946. Polski Związek Zachodni. s. 22.
Autor wskazuje na potrzebę planowej działalności kulturalnej, która zespoli dogłębnie Ziemię Odzyskaną z resztą Polski.
- ✓ 61. SERWAŃSKI E. **Polska na starym dziejowym szlaku.** Poznań 1946. Polski Związek Zachodni. s. 18.
Broszura wykazuje doniosłość dokonanego powrotu nad Odrę i Nisę.
- 2 62. **Sesja Rady Naukowej dla Zagadnień Ziem Odzyskanych.** Kraków. Publikacje Biura Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych, będącego placówką naukowo-badawczą dla zagadnień związanych z zagospodarowaniem i zasiedleniem Ziem Odzyskanych. Publi-

kacje Biura zawierają referaty wygłoszone na Sesjach Rady wraz z dyskusją:

I. Sesja Rady Naukowej...

Zesz. I. Sprawozdanie ogólne: s. 79.

Zesz. II. R. Buławski — Problemy osadniczo-przesiedleńcze Ziem Odzyskanych. s. 110.

Zesz. III. Zagadnienia ogólne osadnictwa Ziem Odzyskanych. s. 122.

Treść: W. Skowron: Powojenne ruchy migracyjne w Polsce. S. Pietkiewicz i M. Orlicz: Plan regionalny przesiedlenia osadników silnych na ziemiach odzyskanych. A. Wrzosek: W sprawie zmian podziału administracyjnego ziem odzyskanych. R. Buławski: Problem „Niemców pochodzenia polskiego”, K. Dobrowolski: Uwagi o osadnictwie ziem zachodnich.

Zesz. IV. Zagadnienia osadnictwa rolniczego Ziem Odzyskanych. s. 94.

Treść: P. Kozłowski: Wytyczne aktu ustawodawczego normującego formy i warunki obejmowania poniemieckich gospodarstw rolnych na ziemiach zachodnich przez naszych osadników. W. Borowski: Pomoc rzeczowa dla osadników-rolników. B. Kłapkowski: Pomoc kredytowa dla osadników. J. Zajda: Koreferat. J. Kubica: Organizacja poradnictwa fachowego dla osadników-rolników. R. Buławski: Gminne drużyny osadnicze jako awangarda osadnictwa rolniczego. E. Garbacik: Spółdzielnie osadnicze.

Zesz. V. Zagadnienia osadnictwa nierolniczego Ziem Odzyskanych. s. 91.

Treść: P. Rybicki: Możliwości zaludnienia ziem odzyskanych osadnikami polskimi w grupie zawodów pozarolniczych. S. Róg: Rzemiosło wiejskie jako niezbędny składnik osadnictwa rolniczego. W. Stopczyk: Związek funkcjonalny rzemiosła z przemysłem jako zagadnienie w osadnictwie typu miejskiego.

II. Sesja Rady Naukowej...

Zesz. I. Problemy ogólne akcji osadniczo-przesiedleńczej. Warszawa 1946. s. 232.

Treść: H. Kopeć: Zjawiska demograficzne towarzyszące zmianom granic Polski. Z. Miłobędzki: Zagadnienie osadnictwa a odszkodowania wojenne. J. Zajda: Finansowanie osadnictwa na Ziemach Odzyskanych. J. Szaflarski: Zagadnienie odpływu ludności w ciągu ostatniego wieku z ziem odzyskanych a nasza akcja osadnicza na tym terenie. B. Olszewicz: Sprawa reemigracji ludności polskiej. R. Buławski: Pojemność ludnościowa rolnictwa niemieckiego po odłączeniu terytoriów wschodnich. Z. Zaremba: Organizacja służby statystycznej na ziemiach odzyskanych.

Zesz. II. Problemy osadnictwa rolniczego. Warszawa 1946. s. 214.

Treść: W. Styś: Zagadnienie ustroju rolnego na ziemiach odzyskanych. S. Schmidt: Zagadnienie ustroju rolnego na ziemiach odzyskanych — Koreferat. J. Hołowiecki: Gospodarstwo uzasadnienie spółdzielczego zagospodarowania folwarków poniemieckich. E. Garbacik: Tezy do statutu spółdzielni osadniczej.

S. Schmidt: Plan gospodarczy produkcji rolnej na najbliższą przyszłość. T. Kłapkowski: Problemy rynku rolniczego i apro-wizacji na ziemiach odzyskanych. F. Goc: Zagadnienie ogro-dnictwa zarobkowego na ziemiach odzyskanych. J. Ślaski: Pro-gramowe linie organizacji polskiego ogrodnictwa na ziemiach odzyskanych. S. Hartman: Możliwości osadnictwa rybackiego morskiego na ziemiach odzyskanych.

Zesz. III. Problemy osadnictwa nierolniczego. Warszawa 1946. s. 131.

Treść: E. Ehrlich: O racjonalną sieć handlową na ziemiach od-zyskanych. T. Kulicki: Robotnicze kolonie ogrodniczo-mieszka-niowe. J. Goryński: Warszawa jako przykład współzależności planowania, odbudowa i akcja osadnictwa miejskiego. W. Skrzywan: Rola samorządu gospodarczego i zawodowego na ziemiach odzyskanych. P. Rybicki: Organizacja osadnictwa miejskiego na ziemiach odzyskanych w oparciu o samorząd gospodarczy. H. Sukiennicka: Uwagi w sprawie organizacji osadnictwa miejskiego.

63. SROKOWSKI ST. **Miasta i ludzie Prus Wschodnich.** Warszawa 1946. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych. s. 81. Biblio-teką Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane.

Przystępnie i interesująco napisana książeczka o krajobrazie miejskim i mieszkańcach Prus Wschodnich.

64. SROKOWSKI ST. **Prusy Wschodnie.** Studium geograficzne, go-spodarcze i społeczne. Gdańsk 1945. Instytut Bałtycki. s. XII, 321, mapki.

Wybitny znawca i miłośnik Prus Wschodnich daje szczegółowy i wszechstronny opis warunków geograficznych, gospodarczych, oraz stosunków społecznych tych ziem.

65. STELMACHOWSKA B. **Zdobnictwo ludowe Ziemi Pyrzyckiej.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. s. 47.

Na materiałach ludoznawczych wykazane stare związki Ziemi Pyrzyckiej z kulturą ludową polską.

66. STOJANOWSKI K. **O reslawizację wschodnich Niemiec.** Wro-cław 1946. Komitet Słowiański. (Biblioteka Słowiańska Komitetu Słowiańskiego we Wrocławiu. T. 1.).

Autor zajmuje się problemem możliwości reslawizacji terenów położonych na wschód od Łaby, oraz problemem łużyckim, po-stulując utworzenie samodzielnego państwa łużyckiego pod opieką O. N. Z.

67. SUKERTOWA - BIEDRAWINA E. **Bojownicy mazurscy.** Olsztyn 1946. Instytut Mazurski. s. 22.

Autorka maluje sylwetki wybitnych działaczy mazurskich, którzy ofiarną pracą, a nieraz cierpieniami przysłużyli się pol-skości tych ziem.

68. SUKERTOWA - BIEDRAWINA E. **Polskość Mazurów i Warmiaków.** Olsztyn 1946. Instytut Mazurski. s. 14.

Dzieje polskości na Mazurach i Warmii od czasów najdawniej-szych po dzień dzisiejszy. Mazurzy i Warmiacy są takimi samymi Polakami jak i my wszyscy.

- ✓ 69. SWIDERSKA M. **Ostatni Piast na Śląsku**. Wyd. 4. Kraków 1946. S. A. Krzyżanowski. s. 32.
Opowiadanie osnute na tle życia Bolka III, księcia świdnickiego, walczącego uparcie z penetracją niemiecką.
- ✓ 69a ŚWIĘTOCHOWSKI B. **Poradnik dla osadnika śląskiego**. Część pierwsza: Uprawa roli i roślin. Warszawa 1947. Związek Samopomocy Chłopskiej. s. 124, 1 nlb. (Biblioteka Samopomocy Chłopskiej nr 14).
Książka pomyślana jako podręcznik dla osadnika-rolnika na Śląsku, przybyłego z innych terenów Polski i nie znającego tamtejszych warunków klimatycznych i glebowych. Część I. omawia specyficzne warunki naturalne rolnictwa na Śląsku. Część II. daje w szeregu rozdziałów wskazówki odnośnie uprawy poszczególnych ziemiopłodów.
70. ŚWIOKŁO W. i MOSKALEWICZ E. **Szczecin dawniej i dzisiaj**. Szczecin 1945. (Stronictwo Pracy). s. 88, ilustr.
- ✓ 71. SYKULSKI J. **Jelenia Góra i okolice**. Szkice historyczne i legendy. Jelenia Góra 1945. Zw. Nauczycielstwa Polskiego. Księg. „Oświata”. s. 46.
- ✓ 72. SYKULSKI J. **Z przeszłości Jeleniej Góry**. Z 11 ilustracjami. Jelenia Góra 1946. Księg. „Oświata”. s. 39, tabl. 12.
- ✓ 73. SYKULSKI J. **Jelenia Góra, perła Gór Olbrzymich**. Jelenia Góra 1946. Nakł. autora. s. 76.
(Rozszerzone i poprawione wydanie „Z przeszłości Jeleniej Góry”).
- ✓ 74. SYKULSKI J. **Karpacz, Bierułowice, Świątynia Wang, Snieżka**. Jelenia Góra 1946. Nakł. autora. s. 43, 1 nlb.
- ✓ 75. SYKULSKI J. **Kunegunda, księżniczka na zamku Kynast koło Jeleniej Góry**. Utwór sceniczny w trzech aktach. Jelenia Góra 1946. Księg. „Oświata”. s. 56.
- ✓ 76. SYKULSKI J. **Liczyrzepa, zły duch Karkonoszy i Jeleniej Góry**. Jelenia Góra 1945. Księg. „Oświata”. s. 24.
- ✓ 77. SYKULSKI J. **Piastowski zamek Chojnasty koło Jeleniej Góry**. Jelenia Góra 1946. Nakł. i Sgł. autora. s. 39, 1 nlb.
Nr 71—77 stanowią drobne przeważnie opowiadania niestrudzonego popularyzatora piękna Karkonoszy, a szczególnie Jeleniej Góry i okolic. Pisane barwnie i żywo, stanowią miłą lekturę a zarazem zbliżają nas do Ziem Odzyskanych.
78. SZEWCZYK W. **Śląski trud literacki**. Pisarze śląscy XIX i XX w. Wrocław 1946. Książnica-Atlas. s. 67, 1 nlb. (Oblicze Ziem Odzyskanych — Dolny Śląsk).
Autor jest znanym poetą śląskim. W pracy swej, opartej na gruntownych studiach, daje analizę rodzimej śląskiej twórczości literackiej. Wizerunki wybitniejszych pisarzy Śląska.
- ✓ 79. TASZYCKI W. **Słowiańskie nazwy miejscowe**. (Ustalenie, podziały). Kraków 1946. Polska Akademia Umiejętności. Prace Komisji Językowej Nr 29. s. 64.

- 2 . 80. TOBIASZ M. **Pionierzy odrodzenia narodowego i politycznego na Śląsku.** (1763—1914). Wyd. II rozszerzone. Katowice 1945. Skł. gł. „Exlibris”, Kraków. s. 135.

Sylwetki zasłużonych około utrzymania i krzewienia polskości działaczy i polityków śląskich.

81. **Uniwersytet Jagielloński i Akademia Górnicza.** — Kurs naukowo-informacyjny o Ziemiach Zachodnich. Kraków 1945—1946. Polski Związek Zachodni — Okręg Małopolski.

Cykl wybitnych przez wybitnych znawców poszczególnych tematów. Stanowią cykl wykładów wygłaszanych na specjalnym kursie informacyjnym o Ziemiach Odzyskanych.

- ✓ Nr 1. WRZOSEK A. **Zarys geografii fizycznej Śląska.**
- ✓ Nr 2. WIDAJEWICZ J. **Słowianie Zachodni.**
- Nr 3. WIDAJEWICZ J. **Związek Pomorza Zachodniego z Polską.**
- ✓ Nr 4. JAMKA R. **Pradzieje Śląska.**
- ✓ Nr 5. PIWARSKI K. **Zarys dziejów Śląska.**
- ✓ Nr 6. BOLEWSKI A. **Gospodarcze znaczenie przemysłu Śląska Zachodniego.**
- Nr 7. SZAFLARSKI J. **Zarys geografii fizycznej Pomorza Zachodniego.**
- ✓ Nr 8. KRUSZYŃSKI T. **Co nam mówią zabytki o polskości ziem nad Odrą i przy ujściu Wisły.**
- Nr 9. KUTRZEBIANKA A. **Prusy i Kaszuby.** Etnografia polskich grup ludnościowych na Zachodzie.
- 2 Nr 10. SCHMIDT S. **Podstawy produkcji rolnej ziem nowych.** Cz. I.
- ✓ Nr 11. DĄBROWSKI J. **Ziemie Zachodnie jako tama ekspansji niemieckiej na wschód.**
- 2 Nr 12. ROMER E. **Duch Polski Zachodniej.**
- Nr 13. LEHR-SPEŁAWIŃSKI T. **Zagadnienie kaszubskie a plemiona słowiańskie na wschodnim pograniczu Niemiec w wiekach średnich.**
- 2 Nr 14. BUDRYK W. **Górnictwo na terenach polskich Ziem Zachodnich.**
- 2 Nr 15. NITSCH K. **Polskie gwary ludowe Ziem Zachodnich.** s. 21.
- Nr 16. JAMKA R. **Prusy Wschodnie w dobie prehistorycznej.** s. 15.
- Nr 17. STOPCZYK W. **Znaczenie portów bałtyckich w Polsce.** s. 39.
- 2 Nr 18. MAKOWSKI J. **Polskie wody terytorialne.** s. 29.
- Nr 19. BATOWSKI H. **Łużyce.** s. 14.
- Nr 20. JAMKA R. **Pomorze w czasach prehistorycznych.** s. 15.
- 2 Nr 21. BUJAK F. **Ogólny zarys historii osadnictwa niemieckiego na Zachodnich Ziemiach Polski.** s. 51.
- 2 Nr 22. INGLOT S. **Kolonizacja wewnętrzna a napływ Niemców do Polski od 16 do 18 wieku.** s. 68.
- ✓ Nr 23. MÜNCH H. **Pochodzenie i rozwój miast Polski Zachodniej w wiekach średnich.** s. 28.
- Nr 24. KONOPCZYŃSKI W. **Walka z niemieczyzną o Bałtyk.** s. 26.

- 2 Nr 25. SCHMIDT S. **Podstawy produkcji rolnej ziem nowych.** Cz. II. s. 28.
- Nr 26. PIETKIEWICZ S. **Zarys geografii gospodarczej Pomorza Zachodniego w granicach przyznanych Polsce.** s. 40, 4 nlb. 1 mapka.
- ✓ 82. WACHNIEWSKI A. **Pierwszy rok w odzyskanym Wrocławiu.** Wrocław 1946. Skł. Gł. Spółdz. Wyd. „Wiedza”. s. 75.
Sprawozdanie z najważniejszych osiągnięć w odbudowującym się polskim Wrocławiu oraz przegląd najważniejszych wydarzeń.
- 2 83. WIDAJEWICZ J. **Studia nad relacją o Słowianach Ibrahima Ibn Jakuba.** Kraków 1946. Akademia Umiejętności. Rozprawy Wydziału Historyczno-Filozoficznego. Seria II. Tom 46. s. 103, 4 nlb.
Znany badacz Słowiańszczyzny zachodniej poddaje wyczerpującej analizie jeden z najstarszych przekazów źródłowych o Słowianach Zachodnich.
84. WIDAJEWICZ J. **Weleci.** Katowice 1946. Instytut Śląski. Śląska Biblioteka Słowiańska. T. 2. s. 21, 1 nlb.
Dzieje plemienia słowiańskiego Weletów, mającego swe siedziby na Pomorzu Zachodnim.
85. WIELOPOLSKI A. **Elbląg.** Dzieje i przyszłość. Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki. s. 32.
Na niewielu stronicach kreśli autor dzieje miasta Elbląga a zarazem zastanawia się nad jego przyszłą rolą w organizmie polskim.
- ✓ 86. WRZOSEK A. **Nad Odrą i Nisą. Opis geograficzno-gospodarczy nowych ziem Śląska.** Katowice 1945. Instytut Śląski. s. 67, mapki.
Praca daje szereg najważniejszych wiadomości o Śląsku, o jego strukturze geograficznej, zasobach mineralnych, o przemyśle itp.
- ✓ 87. ZWIERZYCKI J. **Złoża surowców mineralnych na Dolnym Śląsku w oświetleniu gospodarczym.** Katowice-Wrocław 1946. Instytut Śląski. (Zagadnienia Gospodarcze Śląska. Seria II, Nr 2). s. 32, 1 mapka.
Przegląd dolnośląskich surowców mineralnych i ich zasobów oraz znaczenie dla życia gospodarczego Polski.

MAPY — SKOROWIDZE — PRZEWODNIKI

88. CHOJNACKI WŁ. **Słownik polskich nazw miejscowości w b. Prusach Wschodnich i na obszarze b. Wolnego m. Gdańska według stanu z 1941 r.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. s. 183.
89. CHOJNACKI WŁ. i KIELCZEWSKA M. **Okręg Mazurski.** Mapa komunikacyjno-administracyjna z niemiecko-polskim i polsko-niemieckim słownikiem nazw. Podz. 1 : 500.000. Poznań 1946. Instytut Zachodni. Mapa oraz skorowidz. s. 19, 1 nlb.

90. FRONIK Z. i GOSZ K. **Przewodnik po Gdańsku**. Zabytki, plany, opis ulic wszystkich dzielnic: Oliwa, Wrzeszcz, Nowy Port, Gdańsk-Śródmieście, Siedlice, Orunia, Sianki, Jelitkowo, Brzeźno, Wisłoujście, Letniewo, Cyganki, Emaus, Pohulanka, Rudniki, Zawisłe, Krakowiec, Górki Zachodnie. Gdańsk 1946. Nakł. autora. s. 24, 1 mapa.
91. GRANKO M. i KUŹNIAK M. **Informator miasta Gdańska**. Z 5 mapkami i planami poszczególnych dzielnic. Gdańsk 1946.
- ✓ 92. JOCHELSON A. **Przewodnik po Wrocławiu wraz ze skorowidzem ulic i planem**. Kraków 1946. „Przełom”. s. 60, 1 plan.
- ✓ 93. KIELCZEWSKA M. **Polska Zachodnia**. Mapa komunikacyjno-administracyjna wraz ze skorowidzem. Podz. 1:1.000.000. Poznań 1945. Instytut Zachodni. s. 16. Mapa cm 51 × 73,5.
94. KOHUTEK L. **Słownik nazw miejscowych Pomorza Mazurskiego zwanego Prusami Wschodnimi**. Z przedmową K. Dobrowolskiego. Cieszyn 1945. Księg. B. Kotula. s. 178.
- ✓ 95. KOZIEROWSKI ST. KS. **Atlas nazw geograficznych Słowiańszczyzny Zachodniej**. Zesz. 1. Pomorze Zachodnie. Wyd. II. Poznań 1945. Instytut Zachodni. s. 141, 4 mapy w skali 1:300.000.
96. KOZIEROWSKI ST. KS. **Słowniczek nazw miejscowych** (niemieckopolski). Zesz. 1: Pomorze Zachodnie. Zesz. 2: Środkowe Nadodrze-Ziemia Lubuska. Poznań 1945. Instytut Zachodni. s. 39, 23.
97. KRYGOWSKI B. **Wybrzeże polskie**. Mapa fizyczna. Podziałka 1:350.000. Nakł. Druk. Św. Wojciecha. Poznań 1945.
98. **Mapa podziału administracyjnego Pomorza**. Opracow. Instytutu Bałtyckiego... Podz. 1:1.500.000. Bydgoszcz 1945. Instytut Bałtycki. Opracowania Kartograficzne i Statystyczne. Nr 3.
99. MIECZYŃSKI T. **Mapa gleb b. Prus Wschodnich**. Podz. 1:600.000. Wyk. Wydz. Gleboznawczy Państwowego Instytutu Gospodarstwa Wiejskiego w Puławach. Bydgoszcz 1946. Instytut Bałtycki.
100. **Plan informator m. Bytomia**. Podz. 1:7500. Bytom 1945. Agencja „Express”. s. 24, 1 plan cm 41 × 52.
101. **Plan informator m. Gliwic**. Podz. 1:15.000. Gliwice 1945. Agencja „Express”. s. 24, 1 plan cm 61 × 43.
102. **Plan informator m. Zabrze oraz sąsiednich miejscowości**. Podziałka 1:15.000. Zabrze 1945. Agencja „Express”. s. 8, 1 plan cm 62,5 × 43,5.
103. **Przewodnik po Sopocie**. Oprac. ST. STRĄBSKI, Sopot 1946. Nakł. Zarządu Miejskiego. s. 72, 1 plan.
- ✓ 104. **Przewodnik po zdrowiskach dolnośląskich**. Katowice 1946. Śląska Spółdz. Reklamowa. s. 66, XXXVI.
- ✓ 105. **Przewodnik po Wrocławiu**. Wrocław 1946. Komitet Organiz. Dni Kultury Polskiej na Ziemiach Zachodnich. s. 29, 1 nlb.
- ✓ 106. ROMER E. i WRZOSEK A. **Śląska mapa fizyczna**. Podz. 1:1.000.000. Wrocław—Warszawa 1947. Książnica-Atlas.

100236729

- ✓ 107. **Sieć komunikacyjna Śląska Dolnego.** Kraków 1945. Księgarnia Wydawniczo-Wysyłkowa. cm 31 × 28.
- 108. SWAKOWSKI P. **Mapa komunikacyjna Pomorza (drogi) ze skorowidzem nazw polsko-niemieckim.** Bydgoszcz 1945. Instytut Bałtycki.
- ✓ 109. SYKULSKI J. **Cieplice-Zdrój.** 24 il. w tekście i 8 oddzielnych tablic. Cieplice 1946. Nakł. Zarządu Miejskiego. s. 32, 8 tabl.
- ✓ 110. SYKULSKI J. **Ilustrowany przewodnik po Jeleniej Górze i okolicy.** Jelenia Góra 1946. Skł. Gł. u autora. s. 55, 1 nlb.
- ✓ 111. SZAFLARSKI J. **Polskie Ziemie Zachodnie i Pomorze Wschodnie.** Podz. 1: 1.250.000. Kraków—Katowice—Wrocław 1945. Instytut Wyd. „Silesia”. cm 54 × 59.
- 112. SZAFLARSKI J. **Pomorze Wschodnie.** Mapa fizyczno-administracyjna (podział administracyjny wg stanu z r. 1939). Podz. 1:500.000. Nazwy polskie w Prusach Wschodnich opracowali B. Olszewicz i S. Rospor. Bydgoszcz 1945. Instytut Bałtycki. cm 69 × 56. Skorowidz nazw. s. 31.
- ✓ 113. SZAFLARSKI J. i WRZOSEK A. **Śląska mapa fizyczno-administracyjna (podział administracji wg stanu z r. 1939).** Podz. 1:500.000. Katowice 1945. Instytut Śląski.
- ✓ 114. **Szklarska Poręba.** Mały przewodnik z planem miasta i okolicy. 1946. Nakł. Zarządu Państw. Uzdrow. s. 42, 4 nlb.
- ✓ 115. WRZOSEK A. **Skorowidz gmin Śląska Dolnego i Opolskiego z niemieckimi i polskimi nazwami miejscowości według stanu z dnia 1. I. 1941.** Katowice 1945. Instytut Śląski. s. 50.
- ✓ 116. ZAŁUSKI F. i JARCZYŃSKI B. **Mapka turystyczna Karkonoszy.** Podz. 1:160.000. Jelenia Góra 1946. Dolnośląska Spółdzielnia Turystyczna. cm 26 × 44.
- ✓ 117. ZAŁUSKI F. **Krótki przewodnik i informator po Dolnym Śląsku i Sudetach ze specjalnym uwzględnieniem Jeleniej Góry i okolic.** W tekście 12 ilustr. i mapka turystyczna. B. m. w. 1946. Dolnośląskie Tow. Krajoznawcze w Jeleniej Górze.

II. POLSKA — NIEMCY

ZAGADNIENIA NIEMIEC WSPÓLCZESNYCH

- 2 118. ADAMSKI ST. KS. **Pogląd na rozwój sprawy narodowościowej w województwie śląskim w czasie okupacji niemieckiej.** Katowice 1946. Księg. św. Jacka. s. 29, 1 nlb.
Specyficzne warunki, w jakich odbywała się walka narodowościowa na Śląsku i metody germanizacyjne okupanta w oświe-
tleniu biskupa śląskiego.

119. ARCT B. **W pogoni za Luftwaffe. Polscy myśliwcy w pustyniach Tunisu.** Wrocław 1946. M. Arct. s. 111, 1 nlb. ilustr.
- Wspomnienia lotnika polskiego, uczestnika walk z Niemcami w Tunisie w ostatniej fazie kampanii afrykańskiej. Opowiadanie żywe i pogodne, maluje jasne i ciemne strony życia i walki w pustyniach Afryki.
120. ARTYMIAK A. **Kartki z kroniki tajnego szkolnictwa średniego w pow. jędrzejowskim 1939—1945.** Jędrzejów 1945. Nakł. autora. s. 22, 1 nlb.
- Przyczynek do szeroko zakrojonej akcji nauczania podziemnego w czasie okupacji niemieckiej.
121. AUGUSTYŃSKI Z. **Lata chłopskiej walki.** Warszawa 1946. Chłopska Spółdz. Wydawnicza. Biblioteka Ruchu Ludowego. Nr 3. s. 53.
- Udział chłopów w bezwzględnej walce z okupantem na wszystkich jej odcinkach.
122. BATKO W. **Pieśni batalionów chłopskich.** Wyd. II rozszerzone i uzupełnione. Warszawa 1946. Chłopska Spółdz. Wydawn. Biblioteka Ruchu Ludowego. Nr 9.
123. BRANDYS K. **Miasto niepokonane. Opowieść o Warszawie.** Kraków 1946. „Książka”. s. 287.
- Dzieje Warszawy czasu okupacji w formie 14 opowiadań powiązanych wspólnym wątkiem. Głęboki artyzm i uczucie przebija z kart tej książki.
124. BRONIEWSKA J. **Szlakiem Pierwszej Armii.** Warszawa 1946. „Czytelnik”. s. 173.
- Wspomnienia korespondentki wojennej z zwycięskiego pochodu pierwszej Armii WP od Oku do Szprewy.
125. BRUS WŁ. **Z. S. R. R. a wojna polsko-niemiecka w r. 1939.** Warszawa 1946. „Książka”. s. 69, 2 nlb. Bibl. Żołnierza. Nr 45.
- W oparciu o dostępne materiały stara się autor wyjaśnić stanowisko Z. S. R. R. w wojnie polsko-niemieckiej 1939 r.
126. DĄBROWSKI FR. i GRODECKI ST. **Westerplatte. Z walk o wybrzeże w 1939 r.** Gdynia 1945. s. 24.
- Dzieje walk bohaterskiej załogi Westerplatte w r. 1939, która, mimo druzgoczącej przewagi Niemców, potrafiła przez szereg tygodni utrzymać tę straconą placówkę.
127. DANIELEWSKI B., KOLIPIŃSKI J. i ROGALSKI A. **Niemcy rozgromione?** Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 326.
- Próba analizy sytuacji wewnętrznej Niemiec w rok po klęsce na odcinku życia politycznego, gospodarczego i społecznego. Książka winna być ostrzeżeniem dla tych wszystkich, którzy uważają, że pokonane Niemcy nigdy już nie będą w stanie zagrozić pokojowi.
128. DOBRACZYŃSKI J. **W rozwalonym domu.** Warszawa 1946. „Czytelnik”. s. 255.
- Udział kompanii harcerzy w powstaniu warszawskim. Bohaterska postawa tych niejednokrotnie jeszcze dzieci i wiara najgłębsza w zwycięstwo.

129. **Documenta Occupationis Teutonice.** Poznań, Instytut Zachodni. — Tom I: **Nędza robotnika polskiego.** Opracował K. M. POSPIE-SZAŁSKI. Poznań 1945. s. 219.
 Memoriał Śląskiego Instytutu dla badań gospodarczych na temat roli Polaków w gospodarce zbrojeniowej Górnego Śląska.
 Tom II: **Zbrodnia niemiecka w Warszawie 1944 r. Zeznania i zdjęcia.** Opracowali: E. SERWAŃSKI i I TRAWIŃSKA. Poznań 1946. s. 246, 2 nlb.
 Tom III: **Wspomnienia młodzieży wielkopolskiej z lat okupacji niemieckiej.** Opracował Z. GROT, Poznań 1946. s. 315.
 Wyniki ankiety rozpisanej wśród młodzieży wielkopolskiej. Wspomnienia ukazują całą potworność niemieckiego systemu w t. zw. terenach przyłączonych.
130. **DZIKOWSKI ST. Niemiec wyszydzony.** Warszawa 1946. Fiszer, Kubicki. s. 195, 3 nlb.
 Śmiech, szyderstwo, kpiny jako oręż Polaków w walce z Niemcami od czasów najdawniejszych.
131. **ELMER B. Winowajcy klęski wrześniowej.** Warszawa 1946. „Wiedza”. s. 62.
 Na sylwetkach polityków rządzących Polską w chwili wybuchu wojny 1939 r. wykazuje autor błędy naszej polityki.
132. **FELDMAN J. Problem polsko-niemiecki w dziejach.** Katowice 1946. Instytut Śląski. Pamiętnik Instytutu Śląskiego. Seria II. Nr 1. s. 174.
 Wybitny znawca stosunków polsko-niemieckich analizuje istotne elementy dziejów antagonizmu polsko-niemieckiego. Szczególny nacisk położono na stosunki Polski z państwem pruskim, zwłaszcza w czasach nowszych.
133. **FIEDLER A. Dywizjon 303.** B. m. w. 1946. „Czytelnik”. s. 150, 2 nlb. 12 tabl.
 Wkład sławnego dywizjonu myśliwskiego 303 w „Bitwie o Anglię”. W czasie wojny książka rozeszła się w świecie w wielu wydaniach, tłumaczona na kilka języków.
134. **FIEDLER A. Dziękuję ci kapitanie.** B. m. w. 1946. „Czytelnik”. s. 336, 2 nlb., 8 tabl.
 Opowiadanie osnute na tle losów i walk polskich statków handlowych, pełniących odpowiedzialną służbę na wodach Atlantyku w latach wojny 1939—1945.
135. **FRIEDBERG M. Kultura polska a niemiecka. Elementy rodzime, a wpływy niemieckie w ustroju i kulturze Polski średniowiecznej.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. T. 1. s. 363, t. 2. s. 309, 1 nlb. (Prace Instytutu Zachodniego Nr 7, 8).
 Autor stwierdza, że opinia świata, urobiona przez naukę niemiecką, wierzy w głęboko sięgającą zależność kultury polskiej od niemieckiej. Analizując dzieje Polski, wykazuje autor pierwiastki rodzime naszej kultury, a zarazem pewne zależności od wpływów zachodniej Europy, sprowadzając wpływy niemieckie do właściwych rozmiarów. Obszerna bibliografia przedmiotu.
136. **GÓRSKI K. Państwo Krzyżackie w Prusach.** Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki. (Prace naukowo-informacyjne. Seria: Pomorze). s. 295.

Źródłowa praca o dziejach państwa krzyżackiego w Prusach od momentu sprowadzenia Krzyżaków do sekularyzacji.

137. HALBAN L. **Mistyczne podstawy narodowego socjalizmu**. Lublin 1946. Tow. Naukowe Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. s. 42.
Genealogia narodowego socjalizmu jako światopoglądu. Autor udawadnia, że narodowy socjalizm tkwi korzeniami głęboko w mistycznych podkładach wierzeń germańskich.
138. IZDEBSKI Z. **Niemiecka lista narodowa na Górnym Śląsku**. Katowice 1946. Instytut Śląski. s. 253. (Biblioteka Instytutu Śląskiego. Seria II. Nr 3).
Polityka narodowościowa i metody germanizacyjne Niemców na Górnym Śląsku w czasie okupacji.
139. JASTRZĘBOWSKI W. **Gospodarka niemiecka w Polsce 1939—1944**. Warszawa 1946. „Czytelnik”. s. 410.
Obszerne omówienie polityki gospodarczej Niemców na terenie tzw. Generalnego Gubernatorstwa. Książka pisana w czasie okupacji przeznaczona była do opublikowania w świecie anglosaskim.
- ✓ 140. KACZMARCZYK Z. **Kolonizacja niemiecka na wschód od Odry**. Poznań 1945. Instytut Zachodni. s. 267, mapki. (Prace Instytutu Zachodniego. Nr 4).
Autor demaskuje w sposób ściśle naukowy kłamstwa nauki niemieckiej o udziale Niemców w procesie znanym pod nazwą kolonizacji niemieckiej, względnie kolonizacji na prawie niemieckim.
141. KAMIŃSKI A. **Kamienie na szaniec**. Wyd. 3 krajowe. Warszawa 1946. „Wiedza”. s. 208.
Opowieść o bohaterach nieugiętej walki z wrogiem. Żywo i z uczuciem omówione wyczyny ludzi „Polski podziemnej”.
142. KIRCHMAYER J. **Geneza powstania warszawskiego**. Łódź 1946. „Czytelnik”. s. 30.
Broшуra jest próbą ujęcia wydarzeń, które doprowadziły do wybuchu powstania. Autor wylicza błędy, które stały się przyczyną klęski.
143. KIRCHMAYER J. **Kampania wrześniowa**. Warszawa 1946. „Czytelnik”.
Autor, oficer sztabu armii gen. Bortnowskiego w r. 1939, omawia szczegółowo wojnę polsko-niemiecką w r. 1939, poddając krytyce popełnione błędy.
144. KLAFKOWSKI A. **Okupacja niemiecka w Polsce w świetle prawa narodów**. Poznań 1946. Instytut Zachodni. s. 196. (Badania nad Okupacją Niemiecką w Polsce. T. I, zes. 2).
Autor wykazuje bezpodstawność i sprzeczność „rządów” niemieckich w Polsce z prawem narodów i obowiązującymi umowami międzynarodowymi. Treść: Podstawy narodowo-socjalistycznej doktryny prawa międzynarodowego; Koncepcja „Generalgouvernement” w świetle zasad prawa międzynarodowego; „Generalgouvernement” a niemiecka nauka prawa.

145. KLIMCZAK S. **Od Oki do Szprewy**. Montaż literacki. Słowo wstępne Henryka Wernera. Warszawa 1946. „Książka”, s. 228.
Reportaże pisane przez korespondenta wojennego I Armii W. P.
146. KNAUFF ST. **Wojna zaczęła się w Gdańsku**. Warszawa 1946. Państw. Zakł. Wydawnictw Szkolnych. s. 46. 1 nlb. (Biblioteka Popularno-Naukowa. Seria: Ziemie Odzyskane).
Gdańsk w przede dniu wybuchu i w pierwszych dniach wojny. Autor maluje stosunki i nastroje panujące w Gdańsku w tych przełomowych chwilach.
147. KOŁODZIEJCZYK J. **Prawda o „krwawej niedzieli bydgoskiej”**. Faktomontaż. Bydgoszcz 1945. Polski Związek Zachodni. s. 92. (Materiały do badania zbrodni hitlerowskich na Pomorzu. Nr 1).
Autor demaskuje kłamstwa propagandy niemieckiej z czasów wojny i daje prawdziwy przebieg wypadków bydgoskich.
148. KONARSKI K. **Krzywe Koło**. Powieść na tle życia Warszawy w latach 1939—1944. Warszawa 1946. „Nasza Księgarnia”. s. 159.
Losy grupy młodzieży, biorącej żywy udział w pracach konspiracyjnych.
149. KURNATOWICZ J. **Krzyżacka zawierucha**. Powieść historyczna dla młodzieży. Kraków 1946. Wydawnictwo książek popularnych. s. 143, 1 nlb.
150. **Kraków pod rządami wroga 1939—1945**. Praca zbiorowa napisana przez J. Dąbrowskiego, K. Buczkowskiego, M. Friedberga, F. Kopere, K. Piwarskiego i W. Skrzywania. Red. J. Dąbrowski. Kraków 1946. Nakł. Tow. Miłośników Historii i Zabytków Krakowa. s. 154, 2 nlb., 16 tabl. (Biblioteka Krakowska. Nr 104).
Dzieje Krakowa w czasie okupacji, szczególnie jego pomników, zabytków, zbiorów i instytucji.
151. ŁEMPICKI ST. **Słowo o Grunwaldzie**. Długosz. Staroświecka pieśń. Jan z Wiślicy, Niemcewicz, Słowacki, Sienkiewicz. Kraków 1945. „Czytelnik”. s. 102.
Wyjątki z dzieł od Długosza do Sienkiewicza, dotyczące zwycięstwa grunwaldzkiego. Poszczególne fragmenty poprzedzone zostały wstępem autora.
- 151a. MAŁECZYŃSKI K. **Polska i Pomorze Zachodnie w walce z Niemcami w wieku XIV i XV**. Bydgoszcz 1946. Instytut Bałtycki. s. VI, 117. (Prace Naukowo-Informacyjne. Seria: Pomorze).
Dzieje zmaganiń polsko-niemieckich na odcinku północno-zachodnim od czasów Łokietka do pokoju toruńskiego.
152. MAŁECZYŃSKI K. **Wojna polsko-niemiecka 1109 r.** Wrocław 1946. Instytut Śląski. (Polski Śląsk. Seria II. Nr 2). s. 40.
Historia wojny Bolesława Krzywoustego z cesarzem Henrykiem V. Autor próbuje odtworzyć rzeczywisty przebieg wydarzeń na podstawie sprzecznych nieraz źródeł.
153. MAŁCURZYŃSKI K. **Norymberga**. Niemcy 1946. Warszawa 1946. „Wiedza”. s. 194, 18 tabl.
Reportaże z procesu norymberskiego. Niezmiernie ciekawie przedstawione kulisy dyplomacji i działalności sztabu niemieckiego. Przebieg procesu w najciekawszych momentach i refleksje na ten temat.

154. MEISSNER J. **Żądło Genowefy**. Opowieść lotnicza. Katowice 1946. AWiR. s. 256.
155. MEISSNER J. **L — jak Lucy**. Opowieść lotnicza. II część opowieści „Żądło Genowefy”. Katowice 1946. AWiR. s. 220, 1 nlb., 1 tabl.
 Obie opowieści, stanowiące całość, osnute są na tle walk i przeżyć lotników polskich od chwili zakończenia działań wojennych w Polsce w r. 1939, poprzez Rumunię do służby w polskim dywizjonie lotniczym w W. Brytanii.
156. **Niemcy i Zamojszczyzna 1939—1944**. Zamość 1946. s. 183, 1 nlb. (Wydawnictwo Materiałów do dziejów Zamojszczyzny w latach 1939—1944. Tom III). Zob. też: Terror niemiecki w Zamojszczyźnie 1939—1944.
157. OGŁOZA E. **Pomorze pod okupacją niemiecką w l. 1939—1945**. Fragment toruński. Toruń 1945. s. 72.
158. OSMANŃCZYK E. **Dokumenty pruskie**. Warszawa 1947. „Czytelnik”. s. 182, 2 nlb.
 Zbiór artykułów będących refleksjami znanego publicysty na temat tego co się obecnie dzieje w Niemczech. Treść: Norymberga; 5 listopada 1937; Historia III Rzeszy; Pamiętniki Hansa Franka; Von dem Bach-Zelewski; Sztab Generalny; List Hindenburga; Testament Hitlera; Głosy demokratycznych Niemiec; Źródła IV Rzeszy.
159. OSMANŃCZYK E. **Sprawy Polaków**. Katowice 1946. AWiR. s. 159.
160. PASTERNAK L. **Piosenki żołnierskie**. 1940—1944. Wyd. 2. Łódź 1945. Robotniczy Dom Kultury. s. 64.
161. PEREGRINUS. **Miasta niemieckie dzisiaj**. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 100.
 Obraz miast niemieckich w nie całe dwa lata po klęsce. Książka całą swą treścią nakazuje czujność wobec wszystkiego tego, co dzieje się dzisiaj w Niemczech.
162. PERTEK J. **Wielkie dni małej floty**. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. VIII, 192, ilustr.
 Dzieje naszej floty wojennej, która, wchodząc w skład floty brytyjskiej, odniosła mimo skromnych rozmiarów wspaniałe sukcesy.
163. PETERSOWA Z. **Wrzesień Warszawy 1939**. Reportaż. Warszawa 1946. S. Kuthan. s. 162.
 Przeżycia autorki w oblężonej Warszawie we wrześniu 1939.
164. PIĘTAK ST. **Front nad Wisłą**. Cykl opowieści. B. m. w. 1946. „Czytelnik”. s. 181, 2 nlb.
 Tytuł całości wzięty z jednego z opowiadań tworzących całość. Przedstawia niedzielę wsi polskiej w czasie okupacji oraz walk w r. 1939 i 1945.
165. POPIOLEK K. **Trzecie Śląskie Powstanie**. Katowice 1946. Instytut Śląski. (Pamiętnik Instytutu Śląskiego, t. 2). s. 215, 2 mapki.
 Dzieje Trzeciego Powstania Śląskiego, a ściślej jego strona polityczna. Jest to pierwsza monografia obejmująca całość tego powstania.

166. POSPIESZALSKI K. **Polska pod niemieckim prawem 1939—1945.** (Ziemie Zachodnie). Poznań 1946. Badania nad Okupacją Niemiecką w Polsce. Tom I, zes. 1. s. 279.
Autor rozpatruje wcielenie do Rzeszy ziem zachodnich Polski z prawnego punktu widzenia, stanowisko prawne narodu polskiego na tych terenach, oraz poczynania Niemiec w świetle zasad prawa międzynarodowego.
167. PRUSZYŃSKI K. **Droga wiodła przez Narwik.** Wyd. 2. Warszawa 1946. „Wiedza”. s. 237. (Za wolność waszą i naszą. T. I).
Autor, żołnierz Byrgady Strzelców Podhalańskich, opisuje przeżycia wojenne brygady w słynnych bitwach o Narwik w r. 1940.
168. PRUSZYŃSKI K. **Trzynaście opowieści.** Warszawa 1946. „Czytelnik”. s. 330.
Zbiór opowiadań osnutych na tle wspomnień autora z okresu wojny 1939—1944.
169. RAPPAPORT E. **Naród-zbrodniarz.** Przestępstwa hitlerowskie a naród niemiecki. Szkic analityczny przestępczości i odpowiedzialności osobowo-zespołowej. Łódź 1945. „Prasa”. s. 54.
- 169a. ROGALSKI A. **Już nigdy więcej.** Poznań 1947. Wydawnictwo Zachodnie. s. 103.
Problem Niemiec dzisiejszych z punktu widzenia psychologicznego, socjologicznego, religijnego, ideologicznego, politycznego i kulturalnego. Przedmowa Adama Drzymały Siedleckiego.
170. ROSS J. **Von Blaskowitz wkracza do Kępna.** Uwagi o Niemcach na tle wspomnień z 1939 r. Kraków 1946. Krakowskie Tow. Wydawnicze. s. 78, 1 nlb.
171. SERWAŃSKI E. **Pruszków — Dułag 121.** Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 109.
Zeznania osób umieszczonych po upadku powstania warszawskiego w słynnym obozie w Pruszkowie.
172. SROCKI B. **Polska i nowe Niemcy.** I. Ostrzegawcze sygnały historii, II. Problem „przeludnienia” Niemiec. Gdańsk 1946. Instytut Bałtycki. s. 35.
Autor, znawca problemów niemieckich, wskazuje na budzące się dążenia rewizjonistyczne w „demokratycznych Niemczech” i rozprawia się z argumentami rzekomego przeludnienia Niemiec.
173. STASIAK L. **Brandenburg, kraina słowiańskich mogił.** Kraków 1946. Krakowskie Tow. Wydawn. s. 352.
Wznówienie przedwojennego wydania powieści historycznej, osnutej na tle walk Słowiańszczyzny Zachodniej z germańskimarciem na wschód.
174. STRUMPH-WOJTKIEWICZ ST. **Sikorski i jego żołnierze.** Łódź 1946. Księg. Ludowa T. Lemański. s. 265, 1 nlb., 1 mapka, 16 tabl. ilustr.
Książka poświęcona gen. Sikorskiemu oraz dziejom walk poszczególnych formacji i jednostek Wojska Polskiego na różnych frontach. Osobny rozdział poświęcił autor marynarce polskiej. Uwzględniona została również strona polityczna działalności gen. Sikorskiego.

175. „Świat o Niemczech i Niemcach“. Seria. Poznań 1946. Wydawnitwo Zachodnie.
 Tom I. **Teśknota za mieczem.** s. 78.
 Tom II. **Czciciele gwałtu i podstępu.** s. 55.
 Tom III. **Naród na bezdrożu.** s. 71.
 Cykl broszur, na których treść składają się głosy polityków, mężów stanu, publicystów itp. o Niemczech współczesnych.
176. TARČ A. **Śląsk w okresie okupacji niemieckiej.** Wyd. II. Poznań 1946. Wydawnictwo Zachodnie. s. 92.
 Autor maluje ponury obraz okupacji niemieckiej na Górnym Śląsku, gdzie Niemcy zastosowali wszystkie środki zarówno tępienia jak i germanizowania elementu polskiego.
177. **Terror niemiecki w Zamojszczyźnie 1939—1944.** Zamość 1945. s. VII, 170. Wydawn. Materiałów do Dziejów Zamojszczyzny). (Zob. też: Niemcy i Zamojszczyzna 1939—1944).
178. WIDAJEWICZ J. **Niemcy wobec Słowian Połabskich.** Poznań 1946. Instytut Zachodni. s. 63, 1 nlb.
 Dzieje eksterminacyjnej polityki niemieckiej wobec Słowian Połabskich od czasów Karola Wielkiego.
179. WIDAJEWICZ J. **Słowianie Zachodni a Niemcy w wiekach średnich.** Katowice 1946. Instytut Śląski. s. 43, 1 nlb. (Biblioteka Słowiańska. Nr 1).
 Dzieje niemieckiego parcia na wschód oraz polityka obronna plemion zachodnio-słowiańskich.
180. WOJCIECHOWSKI Z. **Grunwald.** W 535 rocznicę zwycięstwa. Poznań 1945. Polski Związek Zachodni. s. 8.
181. WOJCIECHOWSKI Z. **Polska—Niemcy.** Dziesięć wieków zmagania. Poznań 1945. Instytut Zachodni. s. 267., mapki. (Prace Instytutu Zachodniego. Nr 3).
 Wybitny historyk kreśli wyczerpująco obraz tysiącletnich zmagañ polsko-niemieckich od czasów Mieszka I do chwili wybuchu wojny w r. 1939.
182. WOJCIECHOWSKI Z. **Hołd Pruski i inne studia historyczne.** Poznań 1946. Księgarnia Ziem Zachodnich. s. 151, 1 nlb.
 Zbiór szkiców historycznych na następujące tematy: geneza państwa polskiego, walka Bolesława Krzywoustego o Pomorze, znaczenie problemu pomorskiego w dziejach Polski, geneza zachodniej i wschodniej polityki polskiej, udział Śląska w zjednoczeniu ziem polskich, omówienie dzieła Balcera „Studium o Kadłubku”, bitwa pod Grunwaldem, Hołd Pruski.
183. ZAJĄCZKOWSKI ST. **Dzieje Zakonu Krzyżackiego.** Łódź 1946. „Książka”. s. 183, 1 mapka. (Biblioteka Popularno-Naukowa. T. 1).
 Dzieje Zakonu od chwili założenia do sekularyzacji. Szczególnie wypukłona rola zakonu w polityce niemieckiego parcia na wschód.

184. **Zburzenie Warszawy.** Zeznania generałów niemieckich przed polskim prokuratorem, członkiem polskiej delegacji przy Międzynarodowym Trybunale Wojennym w Norymberdze. Warszawa 1946. Skł. Gł. AWiR. — Katowice. (Wyd. Głównej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce). s. 319, 24 tabl., 1 mapa.

Zeznania generałów niemieckich: Bacha, Guderiana, Brauchitscha, Rodego oraz Böhlera, premiera rządu" G. G.

III. CZASOPISMA POŚWIĘCONE PROBLEMATYCE ZIEM ODZYSKANYCH

1. **Administracja i Samorząd na Ziemiach Odzyskanych.** Miesięcznik. Poznań, ul. Chelmońskiego 1. Instytut Zachodni.
2. **Jantar.** Miesięcznik. Organ Instytutu Bałtyckiego. Bydgoszcz, Al. 1 Maja Nr 48.
3. **Nowiny Opolskie.** Tygodnik. Opole, ul. Zajęczka 14. Polski Związek Zachodni.
4. **Odra.** Tygodnik Literacko-Społeczny. Katowice, ul. 3 Maja 36 a, „Czytelnik”.
5. **Osadnik na Ziemiach Odzyskanych.** Dwutygodnik. Warszawa, ul. Mokołowska 61. Rada Społeczna Osadnictwa Spółdzielczo-Parcelacyjnego.
6. **Piła mówi.** Tygodnik. Piła, ul. Piramowicza 22. Komitet.
7. **Polska Zachodnia.** Tygodnik. Poznań, ul. Chelmońskiego 2. Polski Związek Zachodni.
8. **Przegląd Zachodni.** Miesięcznik. Poznań, ul. Chelmońskiego 1. Instytut Zachodni.
9. **Strażnica Zachodnia.** Miesięcznik. Katowice, ul. Powstańców 43. Polski Związek Zachodni.
10. **Szczecin.** Tygodnik. Szczecin, Al. Wojska Polskiego 39. Spółdz. Wydawn. „Polskie Pismo i Książka”.
11. **Śląsk.** Miesięcznik. Wrocław—Jelenia Góra, ul. Norwida 9. Śląski Zespół Wydawniczy.
12. **Więści.** Tygodnik. Starogród, ul. Reja 20. Komisja Porozumiewawcza Stronnictw Politycznych.
13. **Zaranie Śląskie.** Miesięcznik. Katowice, ul. Warszawska 37. Instytut Śląski.

WYKAZ

**ważniejszych instytucji i firm wydawniczych, których wydawnictwa
zostały uwzględnione w „Przewodniku”**

1. Arct M. — Wrocław, ul. Rejtana 1.
2. AWiR — Katowice, Słowackiego 24.
3. Biuro Studiów Osadniczo-Przesiedleńczych —
Kraków, Pl. Szczepański 12.
4. Chłopska Spółdzielnia Wydawnicza — Warszawa, Al. Sikorskiego 119.
5. Instytut Bałtycki — Bydgoszcz, Al. 1 Maja 48.
6. Instytut Mazurski — Olsztyn.
7. Instytut Śląski — Katowice, ul. Warszawska 47.
8. Instytut Zachodni — Poznań, ul. Chełmońskiego 1.
9. Kamiński S. — Kraków, ul. Karmelicka 29.
10. Książnica „Atlas” — Wrocław, ul. Kiełbaśnicza 32.
11. Księgarnia Akademicka — Poznań, Wały Zygmunta Augusta 1.
12. Nasza Księgarnia — Warszawa, Smolikowskiego 4.
13. Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych —
Warszawa, Dąbrowskiego 8.
14. Państwowy Instytut Wydawniczy — Warszawa, ul. Targowa 63.
15. Polski Związek Zachodni — Poznań, ul. Chełmońskiego 2.
16. Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik” —
Warszawa, ul. Daszyńskiego 14.
17. Spółdzielnia Wydawnicza „Książka” — Warszawa, ul. Smolna 13.
18. Spółdzielnia Wydawnicza „Polskie Pismo i Książka — Szczecin.
19. Spółdzielnia Wydawnicza „Wiedza” — Warszawa, ul. Lwowska 5.
20. Wydawnictwo Zachodnie — Poznań, ul. Chełmońskiego 1.

SKOROWIDZ AUTORÓW

(Liczby przy nazwiskach oznaczają numery pozycji katalogu)

Adamski St. ks., 118
Arct B., 119
Artymiak A., 120
Augustyński Z., 121

Barycz H., 1, 2
Batowski H., 81
Batko W., 122
Bednorz Z., 3, 4
Bolewski A., 81
Brandys K., 123
Broniewska J., 124
Brus Wł., 125
Budryk W., 81
Bujak F., 81

Czekańska M., 5
Chojnacki W., 88, 89

Danielewski B., 127
Dąbrowski F., 126
Dąbrowski J., 81
Dobraczyński J., 128
Documenta Occupationis, 129
Drożdż Z., 6
Dztkowski St., 130

Elmer B., 131

Feldmann J., 132
Fenikowski F., 8
Fiedler A., 133, 134
Friedberg M., 135
Fronik Z., 90

Gede T., 7
Goliński L., 8
Gosz K., 90
Górski K., 9, 136
Grabski W. J., 10, 11
Granko M., 91
Grodecki St., 126

Grodek A., 20
Grot Z., 129
Gustowski L., 12

Halban M., 137
Hartleb K., 13
Helsztyński St., 14

Inglot S., 81
Izdebski Z., 15, 138

Jamka R., 81
Jarczyński B., 116
Jastrzębowski W., 139
Jochelson A., 92

Kaczmarczyk Z., 17, 140
Kamiński M., 18
Kielczewska M., 19, 20, 89, 93
Kirchmayer J., 142, 143
Klafkowski A., 21, 144
Klimczak S., 145
Knauff St., 146
Kohutek L., 94
Kolańczyk K., 22
Kolipiński J., 23, 127
Kołodziejczyk J., 147
Konarski K., 148
Kondracki J., 24
Konopczyński W., 81
Kościoły i Kaplice Jeleniej Góry,
25
Kostrzewski J., 26
Kowalski T., 27
Kozierowski St., Ks., 95, 96
Kraków, 150
Kraszewski T., 28
Kruszyński T., 81
Krygowski B., 29, 97
Kurnatowicz J., 149
Kutrzebianka A., 81
Kuzniak M., 91

- Kwiatkowski E., 30
 Krzyżagórska J., 43

 Lehr-Splawiński T., 31, 81
 Leszczycki St., 32

 Łempicki St., 151
 Łużyce, 33

 Makowski J., 81
 Małeczyńska E., 34
 Małek P., 45
 Małeczyński K., 151a, 152
 Małcurzyński K., 153
 Małłek K., 35, 36
 Manteufel T., 37
 Mapa, 98
 Materiały Biura Studiów... 37a
 Męclewski E., 38
 Meissner J., 154, 155
 Melcer W., 39
 Mieczynski T., 40, 99
 Milczarek Wł., 6
 Mitkowski J., 42
 Moskaiewicz E., 70
 Mróz L., 49
 Münch H., 81

 Niemcy, 156
 Nitsch K., 81
 Nosek S., 50

 Ogłóza E., 157
 Ogrodziński W., 51
 O lewy brzeg Odry, 52
 Olszewicz B., 52a
 Odzyskane ziemie, 54
 Osmańczyk E., 53, 158, 159
 O ziemie polskie, 55

 Pasternak L., 156
 Paszkowska-Jeżowa K., 46
 Peregrinus, 161
 Pertek J., 162
 Petersowa Z., 163
 Piętał St., 164
 Pietkiewicz St., 81
 Piskorski Cz., 56
 Piwarski K., 57, 57a, 58
 Plan, 100—102
 Pollak R., 59

 Popiołek K., 165
 Pospieszalski K., 129, 166
 Pruszyński K., 167, 168
 Przewodnik, 103—105

 Rappaport E., 169
 Rogalski A., 60, 127
 Romer E., 81, 106
 Ross J., 170
 Rusiński W., 22

 Schmidt S., 81
 Serwański E., 61, 129, 171
 Sesja Rady Naukowej Z. O., 62
 Sieć, 107
 Srocki B., 172
 Srokowski St., 63, 64
 Stasiak L., 173
 Stelmachowska B., 65
 Stojanowski K., 66
 Stopczyk W., 81
 Strąbski St., 47
 Strumph-Wojtkiewicz St., 174
 Sukertowa-Biedrawina E., 67, 68
 Swakowski P., 108
 Świdarska M., 69
 Świat o Niemczech, 175
 Świętochowski B., 69a
 Świokło W., 70
 Sykulski J., 71—77, 109, 110
 Szaflarski J., 81, 111—113
 Szewczyk W., 78
 Szklarska Poręba, 114

 Targ A., 176
 Taszycki A., 79
 Terror niemiecki, 177
 Tobiasz M., 80
 Trawińska J., 129

 Werner H., 82
 Widajewicz J., 81, 84, 176, 179
 Wielopolski A., 48, 85
 Wojciechowski Z., 180—182
 Wrzosek A., 81, 86, 106, 115

 Zajchowska St., 29
 Zajączkowski St., 183
 Załuski F., 116, 117
 Zburzenie Warszawy, 184
 Zwierzycki J., 87

WYDAWNICTWO ZACHODNIE

POZNAŃ, ul. Chełmońskiego 1

poleca swoje wydawnictwa:

Bednorz Zbyszko — Śląsk wierny Ojczyźnie
Czekańska M. dr — Z biegiem Odry
Danielewski, Kolipiński, Rogalski — Niemcy roz-
gromione?
Goliński L., Fenikowski F. — Odra szumi po polsku
Grabski J. W. — 200 miast wraca do Polski
Jakóbczyk W. dr — Doktor Marcin
Kraszewski Tadeusz — Byli i będą nasze
Łużycom wolność — praca zbiorowa
Peregrinus — Miasta niemieckie dzisiaj
Pertek J. — Pod polską banderą wojenną
Pertek J. — Wielkie dni małej floty
Pruszków — Dulag 121, oprac. E. Serwański
Rogalski A. dr — Już nigdy więcej
Seria — „Świat o Niemczech i Niemcach“:
    Tęsknota za mieczem
    Czyciele gwałtu i podstępów
    Naród na bezdrożu
Targ Alojzy — Śląsk w okresie okupacji
Ziemie Odzyskane — Odzyskani ludzie — praca zbiorowa

Ukazała się już na półkach księgarskich

NAJNOWSZA KSIĄŻKA

dr. J. W. GRABSKIEGO — laureata tygodnika „Odra” —

p. t.

200 MIAST WRACA DO POLSKI

BOGATO ILUSTROWANA

Do nabycia we wszystkich księgarniach

W związku

z „Tygodniem Ziemi Zachodnich”

(13—20 IV. br)

Zarząd Główny Polskiego Zw. Zachodniego

wydał następujące broszury:

1. „Zagadnienia kulturalne Ziemi Zachodnich” — Eugeniusz Paukszta
2. „Dwulecie pracy na Ziemiach Odzyskanych” — Stanisław Kubiak
3. „Bogactwa naturalne Ziemi Odzyskanych i ich znaczenie gospodarcze dla Polski” — Florian Barcikowski
4. „Społeczeństwo Polskie Ziemi Odzyskanych” — Edward Serwański
5. „Czy Niemcy mogą żyć w nowych granicach” — Bolesław Srocki
6. „O co walczyliśmy i o co walczymy” — Czesław Pilichowski
7. „Gospodarcze znaczenie Ziemi Odzyskanych dla Świata Słowiańskiego” — Andrzej Bolewski
8. „Niemcy dwa lata po wojnie” — Bohdan Danielewski
9. „Polska na Piastowskim szlaku”

50.
mw